

Звіт

завідувача кафедри конституційного і муніципального права доцента Марка ВОРОНОВА про роботу за 2023/2024 н.р.

Кафедра конституційного і муніципального права

Факультет (навчально-науковий інститут, центр) юридичний факультет Кількість ставок науково-педагогічних працівників станом на 1 червня поточного року:

6.5

Кафедра конституційного і муніципального права є одним зі структурних підрозділів юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що проводить навчальну, навчально-методичну, наукову та навчально-виховну роботу з підготовки фахівців за спеціальностями 081 «Право», 293 «Міжнародне право», а також міжфакультетські вибіркові навчальні дисципліни. Наукова діяльність кафедри здійснюється за такими пріоритетними напрямками, як: шляхи удосконалення механізму забезпечення прав і свобод людини і громадянина; проблеми впровадження конституційної та муніципальної реформ в Україні.

Кафедра має високий кадровий потенціал, до складу якого входить 7 фахівців, зокрема один доктор юридичних наук та шість кандидатів юридичних наук.

Кафедра забезпечує викладання низки базових дисциплін та спецкурсів конституційно-правового та муніципально-правового спрямування студентам бакалавріату та магістратури юридичного факультету денної і заочної форм навчання, а також студентам інших факультетів університету під час викладання міжфакультетських вибіркових дисциплін.

Навчальні дисципліни, що викладаються на кафедрі: «Конституційне право України»; «Конституційне право України (загальна частини)»; «Конституційне право України (особлива частини)»; «Актуальні проблеми конституційного права України»; «Державне (конституційне) право зарубіжних країн»; «Конституційне право ЄС»; «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС»; «Національні та регіональні механізми захисту прав людини»; «Муніципальне право»; «Сучасні проблеми юридичної науки»; «Конституційно-правові засади зовнішньої політики»; «Міжнародні виборчі стандарти»; «Виборче право»; «Інститути громадянського суспільства»; «Міжнародні стандарти місцевого самоврядування»; «Міжпарламентське співробітництво»; «Прецеденти Європейського суду з прав людини»; «Конституція. Держава. Суспільство»; «Захист прав людини в конституційній державі»; «Вступ до права та практики Європейського суду з прав людини»; «Правові засади муніципальної демократії»; «Конституційна юстиція»; «Сучасна конституційно-правова доктрина»;

«Конституційно-правове забезпечення недоторканності приватного життя»; «Засади конституційного ладу».

Кафедра працює з метою реалізації положень Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Стратегії розвитку Каразінського університету 20192025 роках, інших нормативно-правових актів.

1. Кадровий склад

Вчені ступені, звання викладачів кафедри:

ВОРОНОВ М., к.ю.н., доцент, зав. кафедри.

СЕРЬОГІН В., д.ю.н., професор;

ГРИШКО Л., к.ю.н.;

ГУДЗЬ Л., к.ю.н., доцентка;

ЗУБЕНКО Г., к.ю.н., доцентка;

ДАНІЧЕВА К., к.ю.н, доцентка;

МАРЦЕЛЯК С., к.ю.н., доцентка;

2.МЕТОДИЧНА РОБОТА

2.1. Створення дистанційних курсів, що відкриті для загального доступу студентів, усі навчальні дисципліни, які викладаються викладачами кафедри, забезпечені можливостями дистанційного навчання.

2.2.Оновлення та доповнення навчальних, методичних, демонстраційних та тестових матеріалів дистанційних курсів.

2.3.Оновлення засобів діагностики навчальних досягнень студентів з навчальних дисциплін.

2.4. Розроблення і впровадження засобів комп'ютерного контролю знань з навчальних дисциплін.

2.5.Проведення методичних семінарів на кафедрі:

1.«Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Конституційне право України» та керівництво перевірок курсових робіт (жовтень 2023 р.);

2.5.2. «Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Державне (конституційне) право зарубіжних країн» (січень 2024);

2.5.3. «Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Муніципальне право» (вересень 2023 р.)

2.5.4. «Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Конституційне право ЄС» (вересень 2023 р.)

2.5. Підготовка навчально- методичних матеріалів:

2.6.1. Конституційна юстиція : матеріали до семінарських занять / уклад. : М. М. Воронов, Г. В. Зубенко, К.П. Данічева. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. 36 с.

2.6.2. Конституційне право України : методичні вказівки щодо виконання курсових робіт (для студентів денної форми навчання) / уклад. : М. М. Воронов, В.О. Серьогін, К.П. Данічева та ін. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. 65 с.

2.5.3. Конституційне право України : методичні вказівки щодо виконання курсових робіт (для студентів заочної форми навчання) / уклад. : М. М. Воронов, В.О. Серьогін, К.П. Данічева та ін. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. 56 с.

2.5.4. Національні та міжнародні механізми захисту прав людини: матеріали до семінарських занять (ч. 1. Національні механізми захисту прав людини) / уклад.: М. М. Воронов, К.П. Данічева, Г. В. Зубенко. Х. :ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. 40 с.

2.6.5.Актуальні проблеми конституційного права: матеріали до семінарських занять та самостійної роботи студентів / уклад. : В.О. Серьогін, М. М. Воронов, Л.В. Гудзь. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. 45 с.

3.ВІДКРИТІСТЬ РОБОТИ

1. Присутність кафедри у веб-просторі:

- наявність на сайті факультету на персональній сторінці кафедри робочих програм навчальних дисциплін на поточний навчальний рік, прикладів екзаменаційних білетів, інформаційних, навчальних і методичних матеріалів для студентів (відповідно до Положення про організацію освітнього процесу).

2. Проведено засідань кафедри – 12.

4. НАУКОВА РОБОТА

4.1. Виконання наукових досліджень, інноваційна діяльність, отримання благодійної допомоги для зміцнення матеріально-технічного та методичного забезпечення освітнього процесу і наукових досліджень:

4.1.1. Реалізація Модулю програми Erasmus+ Jean Monnet по темі «Конституційне право ЄС» на 30 000 євро для студентів 3 курсу юридичного факультету.

4.2. Одержання вітчизняних охоронних документів на об'єкт інтелектуальної власності:

4.2.1. Отримання українських охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності: Авторське свідоцтво № № 121112 від 07 серпня 2023 р.

Літературний письмовий твір наукового характеру «Альбом презентацій навчального курсу «Конституційне право Європейського Союзу (EU-Const)» («EU-Const»); Воронов Марк Миколайович, Серьогін Віталій Олександрович, Серьогіна Світлана Григорівна

4.3. Участь в роботі науково-практичних конференцій, круглих столів тощо:

Міжнародна науково-практичної конференції молодих вчених «Права людини в правовій системі ЄС», яка відбудеться 26 квітня 2024 року в м. Харкові в рамках реалізації проекту Модуль Жана Моне «Конституційне право ЄС» (Project 101047498EU-Const) за фінансової підтримки Виконавчої агенції з освіти, аудіовізуалізації та культури Європейської Комісії ЄС. Харків. 26 квітня 2024 року

4.4. Кафедра конституційного і муніципального права юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна організувала роботу Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Права людини в правовій системі ЄС», яка відбулася 26 квітня 2024 року в м. Харкові в рамках реалізації проекту Модуль Жана Моне «Конституційне право ЄС» (Project 101047498-EU-Const) за фінансової підтримки Виконавчої агенції з освіти, аудіовізуалізації та культури Європейської Комісії ЄС.

4.5.Сприяння науковій роботі студентів

4.5.1. Підготовка наукових робіт студентів, які стали переможцями на першому етапі Всеукраїнської олімпіади студентських наукових робіт. Другий етап не відбувся внаслідок війни.

4.5.2. Робота студентського наукового гуртка з актуальних проблем конституційного права (керівник – Воронов М.М.).

Підготовлений науковий есей студентки групи ЮМП-11 Князевої Поліни, яка взяла участь в роботі щорічної XII Літньої школи конституційного права. XII Літня школа була присвячена наступній темі: «Конституціоналізм та війна: від in bello до post bellum». Захід проводився в межах співпраці Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Конституційного Суду України (науковий керівник – М. Воронов).

4.6. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (аспірантура):

4.6.1. Загальна кількість аспірантів на кафедрі: 17.

08 серпня 2024 року, на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся успішний захист дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету - Пустовалової Інни Сергіївни на тему: «Економічний вимір конституції» (Науковий керівник: д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Серьогін В.О.).

Рішенням разової спеціалізованої вченої ради здобувачці одностайно було присуджено ступінь доктора філософії у галузі знань "Право" зі спеціальності 081 "Право".

4.7. Проведення постійно діючого наукового семінару кафедри:

4.7.1. Науковий семінар з дисципліни «Конституційне право України»:

«Конституційний вимір та тенденції в умовах воєнного часу» (грудень 2023 р.);

4.7.2. Науковий семінар з дисципліни «Муніципальне право України»: «Система місцевого самоврядування в Україні: стан, тенденції і перспективи в умовах воєнного часу» (лютий 2024 р.).

4.7.3. «Взаємодія України та ЄС: сучасні тренди» (березень 2024 р.);

4.8.1. Підготовка наукових висновків для органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема для судів Конституційного Суду України.

4.8.2. Участь у законопроектній роботі.

4.9. Сприяння практичній підготовці і працевлаштуванню студентів та випускників:

4.9.1.Проведення презентацій роботодавців, професійних організацій, професійних майстер-класів та відкритих лекцій роботодавців;

4.9.2 Персональна робота з випускниками шкіл, батьками тощо;

4.9.3. Участь в презентаціях факультету піч час заходів на «Дні відкритих дверей».

4.10. Використання під час навчального процесу технічних засобів навчання:

використання проекторів для презентацій, інших технічних засобів під час лекцій та семінарських занять

Наукові праці викладачів кафедри 2023/2024 н.р.

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т.4: Конституційне право / редкол.: Ю. Г. Барабаш (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2024. 1080 с. Воронов М.М. Статті. Дарована (октройована) конституція. С.155-156. Право на вільний розвиток особистості. С.690-695.
2. Serohin V., Serohina S., Bodrova I., Hrytsenko H., Omelianenko O. The potential of territorial communities as a factor of socio-environmental development of territories. WSEAS Transactions on Environment and Development. 2023. Vol. 19. P. 197-206. URL: <https://wseas.com/journals/ead/2023/a345115-1006.pdf> (SCOPUS).
3. Воронов М.М., Воронова І.В. Право на вільний розвиток особистості: поняття та зміст. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Право». Випуск 36. 2023. С.5564.
4. Гудзь Л.В. Місцеві референдуми у країнах Європейського Союзу та України: порівняльна характеристика. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія : Право. 2023. Вип. 33. С.44-51;
5. Гудзь Л.В. Напрями вдосконалення стандартів роботи ЗМІ під час виборчого процесу в Україні із врахуванням досвіду провідних Європейських країн. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Вип. 79(5) ч.1. С.133-137.
6. Гришко Л.М. Верховенство права, законність, конституційність та демократизація в монархіях Арабського Сходу: сучасний стан та перспективи. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2023. № 35. С. 68-78.
7. Гришко Л.М. Шляхи підвищення згуртованості територіальних громад в Україні. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Серьогіна та ін. Харків : Право, 2023. № 46.
8. Гришко Л.М. Особливості арабської мови як державної в монархіях Арабського Сходу. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 12. С. 52-54. URL: http://lsej.org.ua/12_2023/8.pdf
9. Марцеляк О.В., Марцеляк С.М., Марцеляк М.О. Поняття конституціоналізму і його трансформація в умовах війни. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право». 2023. № 35. С. 97-111.
10. Воронов М.М., Воронова І.В. Право на вільний розвиток особистості в аспекті сталого розвитку Української держави. Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 27 жовтня 2023 року). м. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. С.77-81.
11. Воронов М.М. Деякі питання законодавчого забезпечення сталого розвитку місцевого самоврядування в період воєнного стану в Україні. Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталого розвитку: тези доповідей Міжнародної

науково-практичної конференції «XV Від громадянського суспільства - до правової держави» (м. Харків, 07 червня 2024 року). м. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024. 312 с. С.66-72.

12. Гришко Л.М. Актуальні питання забезпечення згуртованості в Україні. Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 287–290.

13. Гришко Л.М. Актуальні питання реалізації права на свободу пересування в умовах вимушеної міграції: ЄС, НАТО, Україна. «XV Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталому розвитку: тези доповідей XV Міжнародної науковопрактичної конференції «Від громадянського суспільства – до правової держави» (Харків, 07 червня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 127-131.

14. Гудзь Л.В. Проблеми забезпечення виборчих прав громадян України в умовах воєнного стану. Міжнародна науково-практична конференція «Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного і міжнародного правопорядку». Запоріжжя. Львів. Одеса.Ужгород. Харків. Чернівці. 27 жовтня 2023. С.84-87.

15. Гудзь Л.В. Перспективи впровадження електронного голосування в Україні з метою забезпечення прав людини. Права людини в правовій системі ЄС: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (Харків, 26 квітня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024.С. 129-133.

16. Зубенко Г.В. Роль самостійної навчальної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. Викладання права в закладах вищої освіти: виклики війни та післявоєнного відновлення : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 травня – 11 червня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 164 с. С. 51-54.

17. Зубенко Г.В. Вікові обмеження права на членство в громадських об'єднаннях: Європейські стандарти та вітчизняна практика. Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції молодих вчених «Права людини в правовій системі ЄС» (24 квітня 2024 р. м. Харків). Х., ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2024. С. 8-10.

18. Зубенко Г.В. Основні принципи державного фінансування політичних партій: питання дотримання Україною. Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції «Від громадянського суспільства до правової держави» Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталого розвитку. Х., 2024.

19. Марцеляк С. Принципи виборчого права як гарантія демократичного розвитку України // Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року) Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 92-95.

20. Марцеляк С.М. Щодо питання імплементації в національній правовій системі України Хартії основоположних прав Європейського Союзу// Права людини в правовій системі ЄС: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (Харків, 26 квітня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 201-204.
21. Марцеляк С.М. Цифрове право на забуття як гарантія конституційних прав людини і громадянина в Україні // Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталому розвитку: тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Від громадянського суспільства до правової держави» (Харків, 14 червня 2024 р.). Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024, с.
22. Серьогін В.О. Концепція сталого розвитку: конституційно-правовий аспект. Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків, 2023. С. 3439.
23. Serohin V., Serohina S., Harashchuk I., Lialiuk O., Kopotun I. The role of state control in the implementation of legislation on local self-government. *Pakistan Journal of Criminology Issue*. 2024. Vol. 16. Issue 1. P. 145-159. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.1.145.159> (SCOPUS).
24. Trofymenko V., Serohin V., Fedorchenko O., Ovcharenko R., Kovalova Y. Protection of the civilian population from human rights violations through European mechanisms in wartime. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. Issue 2. P. 545-559. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.2.545.559> (SCOPUS).
25. Serohin V., Serohina S., Boldyriev S., Steshenko T., Chyrkin A. State legal control over local self-government: mechanisms for countering crimes against the territorial integrity of Ukraine. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. № 3. P. 663-680. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.3.663.680> (SCOPUS).
26. Кагановська Т.Є., Серьогін В.О. Право на належне адміністрування як конституційне право особи: досвід ЄС. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Право. 2024. Вип. 37. С. 8-27.
27. Конституція України: науково-практичний коментар / Ю.Г. Барабаш, А.П.
28. Гетьман, В.О. Серьогін та ін.; за заг. ред. Р.О. Стефанчука, О.В. Петришина. Київ: ВАІТЕ, 2024. 760 с. (Коментарі до статей 7, 105, 109, 111, 112).
29. Серьогін В.О. Верховенство права як інструмент досягнення Цілей сталого розвитку. Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталому розвитку: тези доповідей XV Міжнар. наук.-практ. конф. «Від громадянського суспільства – до правової держави» (Харків, 07 червня 2024 року). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2024. С. 23-27.
30. Серьогін В.О. Технологічний розвиток та «інституційна дилема приватності». Національні та міжнародні механізми захисту прав людини:

зб. матер. круглого столу (м. Кам'янець-Подільський, 25 черв. 2024 р.). Кам'янець-Подільський : ХНУВС, 2024. С. 70-73.

5. ДОСЯГНЕННЯ КАФЕДРИ.

1. У липні 2024 року заявка команди кафедри конституційного і муніципального права (координатор – М. Воронов, професор В. Серьогін) на тему «Демократія участі й багаторівневе врядування в ЄС» на Модуль Жана Моне програми Erasmus+ була підтримана Європейською комісією (90 балів з 100). Сума 35000 євро. 2024-2027 рр.

2 Кафедра конституційного і муніципального права юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна організувала роботу Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Права людини в правовій системі ЄС», яка відбулася 26 квітня 2024 року в м. Харкові в рамках реалізації проекту Модуль Жана Моне «Конституційне право ЄС» (Project 101047498-EU-Const) за фінансової підтримки Виконавчої агенції з освіти, аудіовізуалізації та культури Європейської Комісії ЄС.

3. 08 серпня 2024 року, на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся успішний захист дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету - Пустовалової Інни Сергіївни на тему: «Економічний вимір конституції» (Науковий керівник: д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Серьогін В.О.).

6. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ

6.1. Впровадження інноваційних методів навчання.

6.2. Підготовка грантових проєктів.

6.3. Написання навчального посібника з навчальної дисципліни «Конституційне право ЄС», «Конституційне право України (Загальна частина)»

6.4. Активізація написання наукових статей в у журналах, що мають імпакт-фактор та/або реферуються системами *SCOPUS* або *Web of Science*.

6.5. Створення сертифікатних програм.

6.6. Посилення профорієнтаційної роботи та участі у виконанні освітньої програми, що реалізується із залученням роботодавців/професійних організацій

Завідувач кафедри

Марк ВОРОНОВ

30 серпня 2024 року